

Društvo restavradorjev Slovenije

Gradivo za novinarje

ob podelitvi

NAGRADE IN PRIZNANJ MIRKA ŠUBICA

Ljubljana, 23. november 2015

Publikacija je izdana s sofinanciranjem Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, za kar se Društvo restavradorjev Slovenije iskreno zahvaljuje.

Spoštovani predstavniki medijev!

Pred Vami je gradivo ob letošnji podelitvi

NAGRADE IN PRIZNANJ MIRKA ŠUBICA ZA LETO 2015

Nagrada Mirka Šubica je stanovska nagrada za življenjsko delo na področju konservatorsko-restavratorske stroke (muzeji, galerije, likovne akademije, zasebne restavratorske delavnice). Leta 2008 je nagrado ustanovilo Društvo restavradorjev Slovenije (DRS) z namenom, da bi konservatorsko-restavratorsko stroko še bolj predstavili javnosti in da bi za izjemne dosežke na strokovnem področju v konservatorsko-restavratorski stroki nagradili strokovnjake, ki pomagajo skrbeti za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Poleg nagrade za življenjsko delo podeljuje društvo tudi priznanja Mirka Šubica za enkratne izjemne dosežke in prispevke pri ohranjanju kulturne dediščine ter predstavljanju in popularizaciji konservatorsko-restavratorske stroke na Slovenskem in v tujini in častno članstvo v Društvo restavradorjev Slovenije.

Prilagamo Vam:

- vabilo na podelitev nagrad in priznanj Mirka Šubica
- poročilo o delu komisije za nagrade in priznanja Društva restavradorjev Slovenije (DRS)
- utemeljitve

Slikovno gradivo boste v obliki zgoščenke prejeli na podelitvi.

Za ostale informacije smo Vam na voljo po telefonu 01/23 43 141 ali na elektronskem naslovu info@slodrs.si. Z veseljem Vam bomo pomagali.

Želimo Vam uspešno delo in prijetno druženje z nami!

Nataša Nik
tajnica DRS

Jernej Hudolin
predsednik DRS

DRUŠTVO RESTAVRATORJEV SLOVENIJE **Komisija za nagrade in priznanja DRS**

POROČILO KOMISIJE

Komisija za nagrade in priznanja Mirka Šubica pri Društvu restavradorjev Slovenije (DRS) je delovala v sestavi:

Predsednica komisije:

dr. Gojka Pajagič Bregar, Narodni muzej Slovenije, Ljubljana

Člani komisije:

dr. Jedert Vodopivec Tomažič, Arhiv RS, Ljubljana

mag. Andrej Hirci, Narodna galerija, Ljubljana

ing. Drago Štimec, Tehniški muzej Slovenije, Ljubljana/Bistra

mag. Blanka Avguštin Florjanovič, Arhiv RS, Ljubljana

Jože Drešar, GNOM d.o.o, Ljubljana

Marjanca Ambrožič Jeglič, Gorenjski muzej, Kranj

Emina Frljak Gašparovič, ZVKDS Restavratski center, Ljubljana

mag. Lucija Močnik Ramovš, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Ljubljana

Komisija za nagrade in priznanja DRS se je sestala petkrat. V predpisanem roku je na razpis pravočasno prispelo 13 predlogov:

- dva predloga za nagrado (za življenjsko delo) Mirka Šubica
- osem predlogov za priznanja Mirka Šubica
- za častnega člana so bili poslani trije predlogi.

Na podlagi sestankov in ogledov na terenu se je komisija za nagrade in priznanja DRS odločila, da:

Nagrado Mirka Šubica v letu 2015 prejme

1. **Miladi Makuc Semion** za življenjsko delo – za dosežke pri raziskovanju, konserviranju-restavriranju in pedagoškem delu na področju lesene polikromirane plastike.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2015 prejmejo:

1. **Oddelek za kamen in štukaturo Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije** za izjemno uspešno izvedbo konservatorsko-restavratorskih del na izvornikih in za izdelavo kopij kipov Lojzeta Dolinarja na stavbi Delavske zbornice v Ljubljani.
2. **mag. Boštjan Roškar** za dragocen prispevek k ohranjanju pohištvene dediščine na Slovenskem.
3. **Tina Buh** za uvedbo inovativnega postopka pri čiščenju poslikav na tkanem nosilcu.
4. **dr. Jasna Malešič** za vodenje raziskovalnih in konservatorsko-restavratorskih projektov v zvezi z ohranjanjem in varovanjem kulturne dediščine Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije prejmejo:

1. **Darinka Virant** za pionirsko delo pri konserviranju-restavriranju stekla, keramike in porcelana.
2. **Metka Kraigher Hozo** za izjemen prispevek pri raziskovanju slikarske in konservatorsko-restavratorske tehnologije.
3. **Ferdinand Meder** za mednarodno povezovanje in prispevek k razvoju konservatorsko-restavratorske dejavnosti.

dr. Gojka Pajagič Bregar
predsednica komisije

Nagrado Mirka Šubica v letu 2015

prejme

Miladi Makuc Semion

za življenjsko delo – za dosežke pri raziskovanju, konserviranju-restavriranju in pedagoškem delu na področju lesene polikromirane plastike.

Akadska kiparka, konservatorska-restavratorska svetovalka in izredna profesorica Miladi Makuc Semion je v svet konservatorstva-restavratorstva vstopila že pred 34 leti, ko se je leta 1981 vpisala na podiplomski študij konservatorstva in restavratorstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Zelo kmalu, že leta 1982, se je zaposlila v Restavratorskem centru Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Sprva kot sodelavka, od leta 1991 do 1993 pa kot vodja oddelka za polikromirano plastiko je izvedla vrsto konservatorsko-restavratorskih posegov na gotski leseni plastiki iz Goriškega muzeja v Kromberku in z gradu Turjak ter na vrsti oltarjev v številnih cerkvah po Sloveniji, med katerimi izstopajo rešitve na oltarju sv. Petra iz župne cerkve svetega Petra v Komendi.

Leta 1993 je prevzela mesto prve in edine konservatorke-restavratorke za leseno polikromirano plastiko v Narodni galeriji v Ljubljani, od leta 1995 do 2000 pa je bila tam tudi vodja oddelka. V tem obdobju njenega delovanja se je v Narodni galeriji zvrstila vrsta pomembnih razstavnih projektov, pri katerih je imela Miladi Makuc Semion zelo pomembno vlogo. Poleg reševanja in vzdrževanja umetnin iz Stalne zbirke slovenske umetnosti v Narodni galeriji so bili zelo zahtevni postopki izvedeni na umetninah, vključenih v projekte Kiparstvo okoli leta 1900, Gotika v Sloveniji in monografske razstave slikarjev ali kiparjev Valentina Metzingerja, Mojstra HGG in Ivana Napotnika, če naštejemo le najodmevnejše. Že samo v okviru teh projektov je šlo skozi njene roke več kot 50 umetnin, od katerih jih precej sodi med vrhunske umetnostne dosežke pri nas.

Leta 2002 je bila Miladi Makuc Semion povabljena k sodelovanju pri širitvi in posodabljanju Oddelka za restavracije na ALUO UL, kjer je najprej prevzela mesto docentke in kmalu zatem profesorice za vse predmete, povezane s konserviranjem in restavriranjem lesene polikromirane plastike. V letih 2006 in 2007 je bila predstojnica Oddelka za restavriranje, v letih 2007 do 2009 pa prodekanja za gospodarske zadeve. S svojimi izkušnjami pri razreševanju raznolikih zahtevnih dilem v zvezi s poseganjem v umetnine je velikokrat spodbudila ponoven razmislek o primernosti že utečenih postopkov in uporabi uveljavljenih materialov v stroki, z mestom profesorice pa so se njene ideje lažje uveljavile po vsej Sloveniji. Z mentorstvom pri raziskovalnih, diplomskih in magistrskih nalogah – do zdaj jih je bilo že več kot 50 – je vplivala na razvoj metod pri reševanju dediščine. Delo s študenti in delo v številnih strokovnih komisijah je spodbudilo še bolj aktivno posredovanje znanja v obliki objav in javnih predstavitev. Bibliografski sezname obsegajo prek 150 enot, ki dokazujejo njeno aktivno delovanje v stroki. Kot vedoželjna ustvarjalka, raziskovalka in strokovnjakinja se je ves čas svojega delovanja udeleževala izobraževalnih delavnic simpozijev in konferenc pri nas in v tujini ter na njih aktivno predstavljala svoje dosežke.

V zadnjih letih se je ob reševanju umetnin iz starejšega obdobja posvetila tudi obravnavi modernih in sodobnih umetnin. Pri tem se je spopadala predvsem z etičnimi dilemami. Svoje delo je predstavila na razstavah pri nas in na simpozijih v tujini.

Zaradi široke razgledanosti in nenehnega razmišljanja in iskanja primernejših in bolj etičnih rešitev je bila Miladi Makuc Semion vabljena v številne strokovne komisije. Še večkrat je z dragocenimi nasveti pomagala pri reševanju strokovnih vprašanj, čeprav njeno delovanje ni zapisano v uradnih dokumentih. Pomaga ne le z nasveti, ampak tudi z dejanji, npr. pri izvedbi razstavnih projektov v okviru ALUO UL, študentskih predstavitev doma in v tujini in pri realizaciji filmov in delavnic za otroke, povezanih s projektom Ajkec pri restavracijah.

V želji po izboljšavi standardov naše stroke po večji prepoznavnosti in promoviranju je ves čas sodelovala pri pripravi dogodkov ob podelitvah naših stanovskih nagrad in priznanj. Ustvarila je tudi reliefni medaljon s podobo Mirka Šubica za dobitnike priznanj in nagrade Mirka Šubica. S priznanjem leta 2010 je ta medaljon prejela tudi sama.

Miladi Makuc Semion je oseba, ki ves čas stremi k strokovni ter etični in moralni popolnosti. Njeno delo je prežeto s kritično presojo, ki spodbuja k ponovnemu razmisleku in napredku v stroki. V časih nenehnega hitenja je ta lastnost redka in v konservatorstvu-restavradorstvu izjemno pomembna odlika.

Za življenjsko delo – za dosežke na področju raziskovanja, dokumentiranja, konserviranja-restavriranja ter pedagoškega dela na področju lesene polikromirane plastike, slik na lesu in umetnin iz drugih materialov Društvo restavradorjev Slovenije podeljuje Miladi Makuc Semion nagrado Mirka Šubica za življenjsko delo.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2015

prejme

Oddelek za kamen in štukaturo Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

**za izjemno uspešno izvedbo konservatorsko-restavratorskih del na
izvirnikih in za izdelavo kopij kipov Lojzeta Dolinarja na stavbi Delavske
zbornice v Ljubljani.**

Izjemno dobro vodena in usklajena ekipa Oddelka za kamen in štukaturo Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je pod vodstvom vodje oddelka mag. Nine Žbone v letih 2013 in 2014 v skladu s konservatorskim načrtom in izdanimi kulturnovarstvenimi pogoji ZVKDS, OE Ljubljana in z angažmajem višje konservatorke Marije Režek Kambič izvedla vse potrebno za konservatorsko-restavratorska dela in izdelavo kopij kipov Lojzeta Dolinarja na stavbi Delavske zbornice v Ljubljani. Ulično zelo izpostavljeni kipi iz umetnega kamna predstavljajo ključne panoge človekovega dela: ženska figura s snopom predstavlja poljedelstvo, moški z različnimi simbolnimi predmeti v rokah predstavljajo promet, rudarstvo, stavbarstvo, livarstvo in kemično industrijo, ženska s predivom pa tekstilno industrijo. Dolinarjevi giganti so bili po znanih navedbah izdelani leta 1928 in so ključni del stavbe, ki je kulturni spomenik (EŠD 8788).

Že leta 2006 je bil na pobudo Slovenske kinoteke in nadzornega odbora lastnikov stavbe opravljen urgentni pregled prostostojećih figur na atiki strehe Delavske zbornice. Ugotovljeno je bilo, da so bili kipi zelo ogroženi, saj so imeli številne razpoke, ki so segale v globino substance in s tem povzročale odlome in posledično izgubo delov originala. Odlomljeni deli so ogrožali mimoidoče na ulici, kar je pozneje potrdil tudi ogled inšpektorja. S podporo nadzornega odbora lastnikov je upravniku stavbe uspelo pridobiti sredstva na javnem razpisu Ministrstva za kulturo. Po demontaži figur in podrobni analizi stanja in ogroženosti originalov se je strokovna

komisija na Restavratorskem centru odločila za izdelavo kopij figur. Te so bile uspešno izdelane na podlagi konservatorsko-restavratorskih del na zelo poškodovanih originalih, ki so bili večinoma sanirani po načelu minimalnega domodeliranja – zgolj na podlagi ohranjene originalne substance in z zagotovitvijo ustrezne pričevalnosti. Kopije so bile kasneje v zahtevnih okoliščinah in ob dobro načrtovanih delih uspešno montirane na atiko stavbe. Ob tem so bili sanirani tudi atlanti na obeh kamnitih portalih ob Miklošičevi cesti.

Ker gre za zelo uspešno načrtovana in izvedena konservatorsko-restavratorska dela in zahtevno izdelavo kopij kipov na stavbi, ki pomembno sooblikujejo ulično podobo Miklošičeve ceste v Ljubljani, prejme Oddelek za kamen in štukaturo Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije priznanje Mirka Šubica za leto 2015.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2015

prejme

mag. Boštjan Roškar

za dragocen prispevek k ohranjanju pohištvene dediščine na Slovenskem.

Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož hrani veliko pohištva iz različnih obdobj in iz najrazličnejših materialov, med katerimi pa prevladuje les. Takšno pohištvo za restavratorja pomeni poučno in zapleteno potovanje skozi čas.

Mag. Boštjan Roškar si je že pred nastopom službe v ptujskem muzeju nabiral dragocene izkušnje pri starih in večjih mizarskih in podobarskih mojstrih, v svoji dolgoletni muzejski delovni praksi pa je z delom na eksponatih in s poglobljenim proučevanjem le-teh še dodatno izpopolnjeval svoje znanje.

Mag. Roškar je v 25 letih dela v Pokrajinskem muzeju Ptuj-Ormož konserviral in restavriral prek 120 kosov pohištva in različnih glasbil za muzej in druge sorodne ustanove. Med njegovimi dosežki velja izpostaviti tudi izdelavo številnih maket ptujskega gradu in sakralnih objektov iz bližnje okolice. Pri svojem dolgoletnem delu se je izkazal z natančnostjo, predvsem pa s subtilnim odnosom do pohištvenih kosov, ki jih je ohranil in približal izvorni podobi, pri čemer je znal iz njih razbrati tudi podrobnosti, ki jih večina niti ne opazi. Ob izvajanju konservatorsko-restavratorskih posegov na pohištvu in drugih lesenih predmetih Boštjan Roškar pripravlja tudi pedagoško gradivo in nesebično predaja strokovno znanje in mojstrske veščine mlajšemu rodu bodočih strokovnjakov.

Številne konkretne konservatorsko-restavratorske posege na pohištveni dediščini je mag. Roškar predstavil javnosti. Svoja opažanja in podrobno poznavanje muzejskih kosov pohištva je strnil v več strokovnih člankih in v tesnem sodelovanju s kustodinjo za kulturno zgodovino Tatjano Štefanič tudi v najnovejši obsežni dragoceni

znanstveni monografiji z naslovom *Razkošje na podeželju, Pohištvo v ptujskem gradu*.

Za dragocen prispevek pri ohranjanju pohištvene dediščine Društvo restavratorjev Slovenije podeljuje Boštjanu Roškarju priznanje Mirka Šubica za leto 2015.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2015

prejme

Tina Buh

za uvedbo inovativnega postopka pri čiščenju poslikav na tkanem nosilcu.

Višja konservatorica-restavratorica Tina Buh, specializirana za dela na papirju in fotografijo v Narodni galeriji v Ljubljani, je ob strokovnem vodenju konservatorsko-restavratorskega dela projekta *Prebujanje lepote – zbirka viktorijanska umetnost* konservirala osem poslikanih tekstilnih stenskih oblog iz te zbirke.

Umetnine iz zasebne zbirke *Crowther Oblak* so v Narodno galerijo prispele leta 2013 v zvitkih, kot so bile tudi kupljene. Zbirko sestavljajo pretežno dela na papirju, v njej pa je tudi osem poslikanih tekstilnih stenskih oblog različnih dimenzij, višine skoraj 400 in širine do 70 centimetrov. Pripisane so Mary Evelyn De Morgan (1855-1919)

Stanje oblog je bilo slabo. Nosilec je bil umazan in poškodovan. Imel je natrgane robove, rjaste predrtnine ob vseh robovih in madeže zaradi stekanja vode med hranjenjem ali razstavljanjem. Strokovna komisija Narodne galerije je sprejela odločitev, da je pred razstavljanjem nujen poseg. Ta je bil kompleksen in zahteven, zato je Tina k sodelovanju pritegnila strokovnjakinje za tekstil iz različnih institucij.

Načrtovano je bilo čiščenje vseh osmih umetnin, za štiri izbrane stenske obloge pa je bila predvidena priprava sistema za obešanje tkanin v Pokrajinskem muzeju Ptuj-Ormož.

Suho čiščenje ni dalo zadovoljivih rezultatov, zato je bilo treba preučiti možnost mokrega načina čiščenja. Pri tem je kolegica Tina Buh predstavila metodo čiščenja na vodo občutljivih tehnik na papirnih nosilcih, pri kateri se s pomočjo ustreznih materialov in principa kapilarnega vleka uporablja prav voda, ter predlagala uporabo enakih materialov in principa tudi za mokro čiščenje stenskih oblog.

Za prenos principa čiščenja velikih tekstilnih stenskih oblog je Tina Buh razvila opremo – to je kapilarno enoto, prilagojeno za čiščenje razvite stenske obloge v enem koraku, delovno površino ustrezne velikosti z možnostjo nagibanja.

Za inovativen pristop k reševanju poškodovanih tkanih stenskih oblog in izpeljavo konservatorsko-restavratorskega posega ter za prispevek k novemu načinu čiščenja tkanih nosilcev se Tini Buh podeli priznanje Mirka Šubica za leto 2015.

Priznanje Mirka Šubica za leto 2015

prejme

dr. Jasna Malešič

za vodenje raziskovalnih in konservatorsko-restavratorskih projektov v zvezi z ohranjanjem in varovanjem kulturne dediščine Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Dr. Jasna Malešič je že več let predana konservatorstvu-restavratorstvu in se kot vodja konservatorsko-restavratorske službe v Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) v Ljubljani posveča trajnemu ohranjanju nestabilnega in ranljivega knjižničnega gradiva.

Nadaljuje poslanstvo raziskovalno usmerjenega laboratorija za varovanje in reševanje knjižničnega gradiva v NUK-u in se posveča odkrivanju različnih možnosti za vzpostavitev stabilnejšega okolja, v katerem se gradivo nahaja, ter razvoju in vpeljavi novih metod za stabilizacijo že ogroženega gradiva.

Najpomembnejši prispevek k ohranjanju kulturne dediščine na papirju v zadnjih letih sta množično razkisljenje arhivskih izvodov knjig in skrb za primerno hranjenje in razstavljanje knjižničnega gradiva, ki sta se pod vodstvom Jasne Malešič v sodelovanju z nizozemskim podjetjem Preservation Technologies B. V. začela leta 2013 in še potekata. To je zahtevna naloga, saj gre za nepredstavljljive količine knjig, ki jih je treba pred postopkom pregledati, ugotoviti stanje, pripraviti izbor in včasih tudi konservirati in restavrirati, saj pri razkisljevanju ne sme priti do novih poškodb gradiva. Govorimo o velikih količinah, saj je bilo od približno 17.000 enot najstarejših arhivskih izvodov izbranih za razkisljenje okoli 15.000 enot. Take priprave zahtevajo poleg spremljanja znanstvenih dosežkov na tem področju in presoje o primernosti gradiva za izbrani postopek veliko strokovnega in organizacijskega dela, saj pripravljanim postopkom sledita še priprava gradiva za transport in nadzor

transporta v tujino in nazaj, po vrnitvi pa ponoven pregled, namestitvev knjižničnih oznak in skrb za primerno hranjenje gradiva. Jasna Malešič je ob izvedbi projekta sprožila še urejanje gradiva v skladiščih.

Ob tem ves čas skrbi tudi za primerno okolje pri razstavljanju pomembnejših knjižnih spomenikov. Tako je v letu 2014 za razstavo z naslovom Cerkev slovenskega jezika, na kateri je bila na ogled izjemno dragocena, v mestnem arhivu v Memmingenu v Nemčiji na novo odkrita 450 let stara knjiga Cerkovna ordninga, skupaj s kolegi pripravila načrt za izdelavo vitrine za vzpostavitev primernih razmer v času razstavljanja.

Vsa njena prizadevanja so pomemben prispevek k raziskovanju, hranjenju in zaščiti dragocene knjižnične dediščine, zato Društvo restavradorjev Slovenije podeljuje Jasni Malešič priznanje Mirka Šubica za leto 2015.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije

prejme

Darinka Virant

za pionirsko delo pri konserviranju-restavriranju stekla, keramike in porcelana.

Darinka Anastazija Virant je po končani Šoli za oblikovanje in po uvajalnem obdobju v konserviranje-restavriranje pri gospe Darinki Bajec konservirala-restavrirala keramiko, steklo in porcelan v Narodnem muzeju Slovenije.

Na arheoloških izkopavanjih v Stični sta Darinka Virant in vodja laboratorija za konserviranje v Narodnem muzeju Nada Sedlar razvili metodo dviganja arheoloških najdb v mavčnih ovojih, tako imenovanih poticah. S Sedlarjevo sta sodelovali na arheoloških izkopavanjih tudi drugje po Sloveniji in uvedli prakso, ki pa je pozneje zamrla. Z imobilizacijo predmetov na terenu je Darinka Virant, odgovorna konservatorka-restavratorka v Stični, omogočila natančno izkopavanje v laboratoriju in kakovostno interpretacijo najdb.

Darinka Virant je pri konserviranju-restavriranju stekla, keramike in porcelana stremela k izpopolnjevanju in odličnosti. V svoje delo je premišljeno vključevala nove materiale in postopke za dokumentiranje, ki so jih uvedli naslednji vodja oddelka Zoran Milić in mlajše generacije konservatorjev-restavradorjev. Pogosto se je napotila na študijske ogledе doma in na tujem. Bila je mentorica številnim muzealcem, ki so se izpopolnjevali v Narodnem muzeju Slovenije, in s tem je izpolnjevala eno od matičnih nalog Oddelka za konserviranje in restavriranje. S predanostjo kulturni dediščini in skrbjo za varno in spodbudno delovno okolje je bila zgled vsem, ki so prihajali v stik z njo in njenim delom. S svojo strokovno avtoriteto je konservatorstvo-restavradorstvo uvrstila nad nivo obrti in postavila etična merila za generacije, ki so ji sledile.

Za pionirsko delo in prispevek pri konserviranju-restavriranju stekla, keramike in porcelana Društvo restavradorjev Slovenije Darinki Anastaziji Virant s ponosom podeljuje častno članstvo.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije

prejme

Metka Kraigher Hozo

za izjemen prispevek pri raziskovanju slikarske in konservatorsko-restavratorske tehnologije.

Profesorica Metka Kraigher Hozo je po diplomi na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pomembnejši del svojega delovnega opusa posvetila posredovanju znanja o genezi slikarskih del. Študentom na Akademiji likovnih umjetnosti v Sarajevu je tako omogočala seznanjanje z metafiziko in razsežnostmi ustvarjanja pri različnih dejavnostih. Po zadnji vojni je kot vodilna oseba ustanove zagovarjala potrebo po ustanovitvi restavratorskega oddelka s študijskim programom, ki bi izbrane študente v skladu z nastalimi okoliščinami usposabljal za zahtevne naloge zaščite, varstva in ohranjanja dobrin iz preteklosti v Bosni in Hercegovini. S projektom Evropski most za Sarajevo je dobila mednarodno oporo za uresničitev svoje zamisli. Pri tem je s pomočjo slovenskega restavratorstva, predvsem Restavratorskega centra in Oddelka za restavratorstvo na likovni akademiji, opazno pripomogla k spoznanju, da nova država potrebuje lastno tovrstno multidisciplinarno zastavljeno dejavnost, ki bo strokovno in razmeram primerno varovala svojo dediščino in s pridobljenimi izkušnjami neposredno izpopolnjevala znanje.

Ob uspešnih skupnih prizadevanjih za nastanek restavratorskega oddelka in še posebej zaradi zaupanja v znanje in usposobljenost slovenskega restavratorstva, ki ga je pri tem izkazala prof. Metka Kraigher Hozo, je Društvu restavradorjev Slovenije v ponos, da jo lahko imenuje za svojo častno članico.

Častno članstvo Društva restavradorjev Slovenije

prejme

Ferdinand Meder

za mednarodno povezovanje in prispevek k razvoju konservatorsko-restavratorske dejavnosti.

Gospod Ferdinand Meder je po diplomu iz umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti v Zagrebu in izpopolnjevanju na pariški Sorboni deloval na področju varstva dediščine kot praktik in kot vodilna oseba. Kljub prepogosto nenaklonjenim okoliščinam je nadvse ustvarjalno uresničeval svoje naloge pri ohranjanju in varovanju dediščine. Predvsem restavratorstvo je razumel kot dejavnost, ki s svojimi multidisciplinarnimi metodami opazno blaži posledice naravnih in drugih nesreč ter vse bolj destruktivnih dejanj časa, v katerem živimo. S podporo raziskovalni smeri restavratorstva pa je prispeval k objektivnejšemu odnosu do dediščine in njenega nenehnega spreminjanja.

Prav to je sodilo med ključna področja sodelovanja z Restavratorskim centrom. Ob novih spoznanjih so bili skupni posegi v materialno substanco dobrin iz preteklosti učinkovitejši, prav tako pa tudi skrb za njihovo varno in veljavno umeščeno v prostor. Potresi in vojne razmere so še okrepili sodelovanje in ga spreminjali v skupne naloge ne le doma, temveč tudi na mednarodnem območju.

Obsežna prizadevanja za učinkovito zaščito dediščine in umeščanje posameznih dobrin v objektivno stvarnost in hkrati v zavest posameznika in družbe so cilji, ki so uresničljivi s skupnim delom. Gospod Ferdinand Meder je k temu prispeval ključne rezultate. Društvo restavradorjev Slovenije je zato počaščeno, da ga lahko imenuje za svojega častnega člana.

